

M. Phil./Ph.D. Entrance Test – 2015**Subject: Sanskrit****Paper – I**

Important: Please consult your Admit Card/Roll No. slip before filling your Roll Number on the Test Booklet and Answer Sheet.

Roll No.

In Figure

In Words

--	--	--	--	--	--

O.M.R. Answer Sheet Serial No.

--	--	--	--	--	--

Signature of Candidate: _____

Signature of Invigilator: _____

Time: 60 Minutes

Number of Questions: 50

Maximum Marks: 50

DO NOT OPEN THE SEAL ON THE BOOKLET UNTIL ASKED TO DO SO.**INSTRUCTIONS:**

- Write your Roll No. on the Questions Booklet and also on the OMR Answer Sheet in the space provided and nowhere else.
- Enter the Question Booklet Serial No. on the OMR Answer Sheet. Darken the corresponding bubbles with **Black Ball Point/Black Gel Pen**.
- Do not make any identification mark on the Answer Sheet or Question Booklet.
- Please check that this Question Booklet contains **50** Questions. In case of any discrepancy, inform the Assistant Superintendent within 10 minutes of the start of Test.
- Each question has four alternative answer (A,B,C,D) of which only one is correct. For each question, darken only one bubble (A or B or C or D), whichever you think is the correct answer, on the Answer Sheet with **Black Ball Point/Black Gel Pen**. **There shall be no negative marking for wrong answers.**
- If you do not want to answer a question, leave all the bubbles corresponding to that question blank in the Answer Booklet. No marks will be deducted in such cases.
- Darken the bubbles in the OMR Answer Sheet according to the Serial No. of the question given in the Question Booklet.
- If you want to change an already marked answer, erase the shade in the darkened bubble completely.
- For rough work only the blank sheet at the end of the Question Booklet be used.
- The Answer Sheet is designed for computer evaluation. Therefore, if you do not follow the instructions given on the Answer Sheet, it may make evaluation by the computer difficult. **Any resultant loss to the candidate on the above account, i.e. not following the instructions completely, shall be of the candidate only.**
- After the test, hand over the Question Booklet and the Answer Sheet to the Assistant Superintendent on duty.
- In no case the Answer Sheet, the Question Booklet, or its part or any material copied/noted from this Booklet is to be taken out of the examination hall. Any candidate found doing so would be expelled from the examination.
- A candidate who creates disturbance of any kind or changes his/her seat or is found in possession of any paper possibly of any assistant or found giving or receiving assistance or found using any other unfair means during the examination will be expelled from the examination by the Centre Superintendent/Observer whose decision shall be final.
- Communication equipment such as mobile phones, pager, wireless set, scanner, camera or any electronic/digital gadget etc., is not permitted inside the examination hall. Use of calculators is not allowed.**
- The candidates will not be allowed to leave the Examination Hall/Room before the expiry of the allotted time.

1. यम-यम्योः पारस्परिकसम्बन्धो वर्तते-
 (ए) पति-पत्नी (बी) भ्राता-भगिनी
 (सी) नायक-नायिका (डी) पिता-पुत्री
2. को वेदांगो वेदस्य श्रोत्रम् इति ज्ञायते-
 (ए) शिक्षा (बी) ज्योतिषम्
 (सी) निरुक्तम् (डी) कल्पः
3. वृत्रहन्ता देवोऽस्ति-
 (ए) अग्निः (बी) वरुणः
 (सी) विष्णुः (डी) इन्द्रः
4. गोपथब्राह्मणस्य सम्बन्धोऽस्ति-
 (ए) अथर्ववेदेन (बी) यजुर्वेदेन
 (सी) सामवेदेन (डी) ऋग्वेदेन
5. वेदभाष्यकर्ता नास्ति-
 (ए) सायणः (बी) महीधरः
 (सी) विश्वनाथः (डी) दयानन्दः
6. उरुक्रमो देवः कः ?
 (ए) रुद्रः (बी) विष्णुः
 (सी) इन्द्रः (डी) अग्निः
7. दयानन्दभाष्यं लगाते-
 (ए) कृष्णयजुर्वेदे (बी) अथर्ववेदे
 (सी) सामवेदे (डी) शुक्लयजुर्वेदे
8. आचार्यस्य दीक्षान्तमावर्णं प्राप्यते-
 (ए) कठोपनिषदि (बी) ऐतरेयोपनिषदि
 (सी) मुण्डकोपनिषदि (डी) तैत्तिरीयोपनिषदि
9. त्रिष्टुप् छन्दसि अक्षराणि भवन्ति-
 (ए) 32 (बी) 44
 (सी) 36 (डी) 40
10. 'सरमा' खलु का ?
 (ए) अप्सरा (बी) नदी
 (सी) देवी (डी) देवशुनी

11. 'गन्त्राः खलु अनर्थकाः' इति मनुते—
 (ए) यास्कः (बी) औदुम्बरायणः
 (सी) कौत्सः (डी) उव्वटः
12. ऋग्वेदे मण्डलानि सन्ति—
 (ए) पञ्चदश (बी) दश
 (सी) विंशतिः (डी) द्वादश
13. 'ललन्तिका' शब्दस्यार्थो वर्तते—
 (ए) लता (बी) जिह्वा
 (सी) छिपकली (डी) ललना
14. शतृप्रत्ययान्तपठधातौः सप्तमीविभक्तौ एकवचने रूपं भवति—
 (ए) पठत्याम् (बी) पठती
 (सी) पठति (डी) पठते
15. शुद्धवाक्यमस्ति—
 (ए) आवां नगरे गमिष्यावः। (बी) तत् फलानि खादिष्यामि
 (सी) ते पुस्तकं मह्यं दास्यसि? (डी) तौ पुस्तकौ प्रज्वलितौ
16. 'मत्सरः' शब्दस्यार्थोऽस्ति—
 (ए) मत्स्यः (बी) मशकः
 (सी) सरोवरः (डी) ईर्ष्या
17. 'कुरंगः' शब्दस्यार्थो वर्तते—
 (ए) करी (बी) अश्वः
 (सी) मृगः (डी) गर्दभः
18. 'हसतः' इति रूपं भवति—
 (ए) मध्यमपुरुषद्विवचने (बी) द्वितीयाविभक्तिबहुवचने
 (सी) षष्ठीविभक्तिद्विवचने (डी) उत्तमपुरुषबहुवचने
19. रेफस्योच्चारणस्थानमस्ति—
 (ए) दन्तः (बी) तालुः
 (सी) कण्ठः (डी) मूर्धा
20. 'वाप्यश्वः' इत्यस्य सन्धिच्छेदोऽस्ति—
 (ए) वापि+अश्वः (बी) वाप्यः+श्वः
 (सी) वान+प्यश्वः (डी) वापी+अश्वः

21. 'अरमद्' सर्वनाम्नः सर्वासु विभक्तिषु 'नः' इति रूपं भवति—
 (ए) द्विवारम् (बी) त्रिवारम्
 (सी) चतुर्वारम् (डी) एकवारम्
22. 'पीतोदकः' इत्यत्र समासो वर्तते—
 (ए) द्वन्द्वः (बी) तत्पुरुषः
 (सी) अव्ययीभावः (डी) बहुव्रीहि
23. कारकदृष्ट्या शुद्धवाक्यमस्ति—
 (ए) तण्डुलैरोदनं पचति (बी) तण्डुलायोदनं पचति
 (सी) तण्डुलेभ्य ओदनं पचति (डी) तण्डुलानोदनं पचति
24. शुद्धवाक्यमस्ति—
 (ए) रामः तं पुस्तकं ददाति (बी) रामेण तं पुस्तकं दीयते।
 (सी) रामेण तस्मै पुस्तकानि दीयते (डी) रामेण तस्मै पुस्तकं दीयते
25. 'श्वः' अव्ययेन सह शुद्धप्रयोगो वर्तते—
 (ए) अपठिष्यत् (बी) पठितम्
 (सी) पपाठ (डी) पठिता
26. अज्ञानस्यान्तर्भावो भवति—
 (ए) सिद्धौ (बी) तुष्टौ
 (सी) विपर्यये (डी) अशक्तौ
27. संस्कारमात्रजन्यज्ञानम्—
 (ए) अनुभवः (बी) अनुमानम्
 (सी) स्मृतिः (डी) उपमानम्
28. सांख्यकारिकामते विकाराणां संख्या वर्तते—
 (ए) सप्त (बी) नव
 (सी) षोडश (डी) असंख्य
29. कर्मेन्द्रियो नास्ति—
 (ए) पादः (बी) पायुः
 (सी) त्वक् (डी) पाणिः
30. अतत्त्वतोऽन्यथाप्रथा भवति—
 (ए) मोक्षः (बी) विकारः
 (सी) प्रयोजनम् (डी) विवर्तः

31. 'षट्' प्रति 'तुरी' वर्तते—
 (ए) उपादानकारणम्
 (बी) तन्वायिकारणम्
 (सी) निमित्तकारणम्
 (डी) असामवायिकारणम्
32. साख्यमते प्रमाणानि सन्ति—
 (ए) पञ्च
 (बी) त्रीणि
 (सी) अष्ट
 (डी) षट्
33. अहंकारस्य प्रवृत्तिरस्ति—
 (ए) पुरुषः
 (बी) महत्
 (सी) तन्मात्राणि
 (डी) पञ्चमहाभूतानि
34. इन्द्रियार्थसंगिकर्षः—
 (ए) त्रिविधः
 (बी) षड्विधः
 (सी) द्विविधः
 (डी) अनन्तविधः
35. समवेतरसमवायसन्निकर्षेण कस्य प्रत्यक्षं भवति?
 (ए) शब्दस्य
 (बी) स्पर्शस्य
 (सी) गन्धस्य
 (डी) शब्दत्वस्य
36. असिद्धो हेत्वानासः कतिविधः ?
 (ए) त्रिविधः
 (बी) चतुर्विधः
 (सी) द्विविधः
 (डी) षड्विधः
37. न्यायदर्शनानुसारमनुमानप्रमाणे अन्तर्भवति—
 (ए) शब्दप्रमाणम्
 (बी) उपमानप्रमाणम्
 (सी) अर्थापत्तिप्रमाणम्
 (डी) प्रत्यक्षप्रमाणम्
38. धनिनोऽपि निरुन्नादाः इत्यत्रालंकारो वर्तते—
 (ए) उपमा
 (बी) विशेषोक्तिः
 (सी) उत्प्रेक्षा
 (डी) यमकम्
39. उपादानलक्षणा का ?
 (ए) जहत्स्वार्था
 (बी) अजहत्स्वार्था
 (सी) रूढिमूला
 (डी) प्रयोजनमूलातात्पर्या
40. 'प्राप्त्याशा' नाम वर्तते—
 (ए) अनुभवविशेषस्य
 (बी) सन्निविशेषस्य
 (सी) रूपकविशेषस्य
 (डी) अवस्थाविशेषस्य

41. 'ध्यान्यालोकौ' विगक्तः -
 (ए) अध्यायेषु (बी) उल्लासेषु
 (सी) उद्योतेषु (डी) परिच्छेदेषु
42. 'वर्षतीवाञ्जनं नभः' इत्यत्रालंकारो वर्तते-
 (ए) उपमा (बी) रूपकम्
 (सी) भ्रान्तिमान् (डी) उत्प्रेक्षा
43. 'रत्नावली' नाटिकायाः लेखकोऽस्ति-
 (ए) भाराः (बी) रत्नाकरः
 (सी) हर्षः (डी) शूद्रकः
44. महाकाव्ये अंगीरसत्वेन नानुमन्यते-
 (ए) रौद्रः (बी) वीरः
 (सी) करुणः (डी) शृंगारः
45. रघुवंशानुसारं रघुः यज्ञमकरोत्-
 (ए) विश्वजित् यज्ञम् (बी) राजसूययज्ञम्
 (सी) पुत्रेष्टियज्ञम् (डी) अश्वमेधयज्ञम्
46. 'वीथी' इति किमरितं-
 (ए) वृत्तिः (बी) रूपकम्
 (सी) सन्धिः (डी) रीतिः
47. मृच्छकटिके विदूषकस्य नाम वर्तते-
 (ए) मैत्रेयः (बी) माधव्यः
 (सी) माणवकः (डी) गौतमः
48. मेघदूते यक्षिणी शाप-दिवसान् गणयति-
 (ए) लेखन्या (बी) पुण्यैः
 (सी) अन्नकर्णैः (डी) मणिभिः
49. संकेतितार्थं बोधयति-
 (ए) लक्षणा (बी) व्यञ्जना
 (सी) अभिधा (डी) तात्पर्या
50. वामनकृता काव्यपरिभाषा विद्यते-
 (ए) रीतिरात्मा काव्यस्य (बी) काव्यस्यात्मा ध्वनिः
 (सी) वाक्यं रसात्मकं काव्यम् (डी) शब्दार्थौ सहितौ काव्यम्

x - x - x